

Avântul

Piatra-N. 4 Martie 1929

ANUL II No. 46

APARE SĂPTĂMÂNAL

SUB DIRECȚIUNEA D-LOR

D. L. Stăhiescu și C. N. Turcu

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Strada Apele Minerale No. 8

MONUMENTE MEMORATIVE

...Alianța vremelnicei noastre cu eternitatea. (Nichifor Crainic)

Încheiam, în lunie 1926, scrisoarea deschisă adresată de mine, în numele studenților, către profesorul V. A. Trifu, cu ocazia desvelirii busturilor, Stamatin, Negre, Hogaș — în următoarele cuvinte: „V'a fost dat V., Domnule Director, nu numai să ternizezi opera, memoria și amintirea celor trei mari pionieri ai școlii noastre; ci să și desăvârșiți, până la capăt, aspirațiile lor: întregirea și construcția unui liceu ca cel ce se înalță acum, acolo, în fața catedralei lui Ștefan cel Mare, a fost viul lor de totdeauna!

V'ați făcut, prin aceasta, singur monumentul...”

Și, ca și cum aceasta i-ar fi fost ultima misiune printre semeni, când ieri anul nu semplini decât le făcuse înaintașilor chipuri nepieritoare în bronz — iar lui își zidi, singur, monument de cărămidă și var, sus, deasupra liceului — profesorul Trifu muri.

După aceea veni uitarea... cel puțin așa ni s'a părut nouă. Și atunci am crezut de datoria noastră, a celor mai tineri, cari-i fusesem — recent — elevi, să ne considerăm nemernici a-i înveșnici amintirea. Pentru că — ziceam noi — profesorul Trifu a fost unul dintre puținii bătrâni tineri ai generației noastre. A fost al nostru cu trup și suflet. Numai al nostru.

Și în două rânduri am pornit noi întru înfăptuire. Întâia dată la șase ani a doua oară la dousprezece luni dela moartea lui.

Opera ieșită din truda și străduința noastră ar fi avut acea vigoare și senină expresie a tineretii care nu a trecut încă de douăzeci și cinci de ani!

Dar, apelurile noastre, la cei de o vârstă cu noi, nu au avut răsunetul așteptat. Cei cărora ne adresam, în numele comunității de idei, de fapte și aspirații, erau preocupați de alte gânduri. De gânduri meschine și păgubitoare — e bine să precizăm.

De aceea nu s'a făcut nimic... E un vot de blam dureros pe care și l-a dat generația vârstei mele — cea care strigă pe toate drumurile și la toate răscrucile că ea e începutul vieții noi — alfa erei care începe...

Să ne ierte. Noi ne desolidarizăm de dânsa. Și ne alăturăm celor cari — tăcuți, modești, aproape anonimi — lucrează intens, fără reclamă și fără să cerșască impertinent elogii, pentru propășirea și binele obșesc. Aceștia, din urmă, sunt cu mult mai mulți decât cei dintâi...

Iată de ce noi care am stăruit întru luarea inițiativei pentru făurirea unui monument profesorului Trifu, ne asociem cu toată puterea noastră de muncă și cu tot sufletul nostru, comitetului ce a luat ființă, zilele trecute, în vederea străngerii de fonduri pentru un monument Trifu — Istoriati, care se va așeza în parterul liceului „Petru-Rares”.

C. N. TURCU

N'AM DISPĂRUT!

Reaparția noastră, pe teren, după două luni de tăcere, pentru o seamă de onorabili domni din oraș și județ, este ca o plază rea — ca un flagel. Este un eveniment nenorocit — producător de continue surescitări — din drumul cărela trebuie să te ferești ca de o putere drăcească. O știm asta. Ne pare rău pentru neliniștea ce le-o producem, dar nu avem ce le face.

Nu putem dispărea. Chiar dacă pentru dâșii suntem ca o tortură nesfârșită, ca un veșnic blestem, ce le apare mereu, dinaintea ochilor, scris cu litere de foc...

Nemulțumirea ce le-o producem lor ne e și teamă de bucuria cu care ne întâmpină cellași și pentru care vom rămâne și mai departe, ceea ce am fost întotdeauna: inițiatorii unei gazete românești, scrisă deschis și curajos, fără menajamente și fără ranchiunuri. Și începătorii unei destule și simțitoare mișcări cu adevărat culturală.

Deci, ne-am înțeles: ne vom continua apariția mai departe. Chiar dacă neregularitatea va mai dăinui câțiva vreme, datorită nu atât celor ce ne-au sabotat pe față, cât, mai ales, celor ce „ne-au lucrat” altfel, furându-ne mijloacele cu care am fi putut garanta apariția regulată a gazetei (așa cum am făcut-o, un an întreg, cu sacrificii personale). Și sunt mulți saboteuri taciți: aproape jumătate din numărul abonaților — adică exact numărul celor trei sute de chituri, pensionari ai gazetei noastre).

Vă să zică, încă odată: nu vom dispărea. Pentru că nu se poate. Pornirea vigoasă a începutului nostru ne reclamă existența.

Nu vă aduceți aminte cu ce atitudine tinerescă și vioale am plecat noi întru împlinirea dărilor noastre? Cu ce avânt și îndrăzneală, cu ce dispreț pentru ne-

încercărilor și cu ce gânduri desintereșate?

Cum oare și-au putut închipui acel onorabil domni că ne-a sunat ceasul din urmă! Desamăgire!

Ale cu această ocazie că tentativa lor de colportaj a eșuat.

„Avântul” n'a încetat un moment să mai apară. A fost întrerupt numai. Și întreruperea nu înseamnă dispariție ci doar, neregularitate.

Iar neregularitatea nu-l decât lupta noastră cu inerția statică a răuvoitorilor învidioși. Apariția sporadică dela începutul anului curent nu-l decât izbucnirea triumfului forțelor noastre dinamice asupra sabotajului multilateral și sistematic al celor cari au simțit usturător loviturile noastre justificate.

Și totuși vom birui, în timp; suntem siguri. Pentru că am descoperit secretul: vom continua a lovi în orice opinie nesincărată cu armele ei; în idel nu se poate trece cu arma. Nu vom risca însă a trage concuzii pripite din orice împrejurare. Vom judeca, mai departe, obiectiv și desinteresat ca și până acum — orice chestiune ce ni se va părea nouă că trebuie să fie utilă și interesată opiniei publice și numai apoi ne vom pronunța. Că idelle noastre vor putea să fie demulteleori în contradicție cu ale altora!

Nu face nimic, întrucât noi știm că în lume sunt tot atâtea păreri câte capete sunt. Și, noi am avut întotdeauna convingerea și pretenția că adevărul oricare ar el trebuie spus tare și susținut cu îndărătnicie, în orice împrejurare. Chiar cu (păsurile) personale. Și consecvenți credințelor noastre, nu am avut vreodată nimic altceva de regretat decât că am fost — uneori — prea îndușegăți.

C. N. Turcu și D. L. Stăhiescu

DOMNUL NECOLAE IORGA

Figura reprezentativă a sufletului neamului nostru, Profesorul strălucit a cărei uriașă personalitate eclipsează — azi — pe cele mai proeminente somități ale străinătății, a fost ales, de curând, rectorul Universității din București.

E cea mai fericită alegere care, de vre-o zece-doisprezece ani încoace, s'a făcut pentru reala prosperare și organizare a celei mai mari instituțiuni de cultură din Țara românească.

O DATORIE DE RECUNOȘȚINȚĂ

Intr-o societate îngrădită mai mult de datorii de cât de drepturi, chemarea la o nouă datorie ar răsună ca un glas răgușit într-o câmpie pustie.

Sufletul omului educat însă păstrează în adâncurile sale nebănuite anumite puteri, care trezite dinu a morțea lor și puse în lucrare, săvârșesc fapte înățătoare, ca un reflex al ființei omenești, iar nu ca ceva strein, impus cu deasila de factori externi.

Datoriile de recunoștință către această proprietate a sufletului omenească se adresează.

„Recunoștința este cea mai înaltă cultură”, zice Forster în „Cartea vieții”. Cu cât cineva e mai recunoscător, cu atât mai bine cunoaște istoria tuturor bunurilor sale trușesti și sufletești, obârșia și izvorul lor, iar această istorie este pentru inima omului cu mult mai însemnată de

cât toate datele celor mai mari bătaii pe uscat și pe apă”.

Unul dintre cele mai valoroase bunuri sufletești este cultura și educația primită pe băncile școlii. Profesorii, promotorii acestor bunuri, nu pot fi uitați nici odată, de acei care și-au format caracterele și otelit sufletele din comoara sufletească a educatorilor și sub îndrumarea lor.

Timpul nu face de cât să sporească respectul memoriei celor duși din viață și să l concretizeze în forme veșnic aducătoare aminte de zelul și activitatea de apostol al acestor educatori.

Regratul V. Trifu, fostul director al liceului de băieți din localitate, a cărui amintire este încă proaspătă în memoria noastră din partea posterității merită mai mult de cât poameirea cu recunoștință a numelui său. Din partea celor peste 30 de serii de absolvenți împărtașiți din tezaurul bunătății inimii sale de ade-

O RECUNOȘȚINȚĂ POSTHUMĂ

Anul trecut, când s'a împlinit un an dela moartea lui V. A. Trifu, am consacrat o pagină întreagă dintr'un număr al ziarului „Avântul”, memoriei acestui dascăl de origină ardelenă care se stabilise de multă vreme în orașul nostru, pentru că viața liniștită de aici se potrivea minunat cu firea lui blândă și pașnică.

Și după ce în accente de duioșie reînnoiam exprimarea regretelor noastre pentru cel dispărut, conchideam la urmă, că ar fi o datorie de recunoștință pentru cei ce l-au cunoscut și l-au iubit, luarea unei inițiative pentru imortalizarea în bronz a chipului acestui distins apostol, care își pusese toată viața lui în interesul exclusiv al școlii, — atât ca profesor cât și ca director.

Ca profesor V. A. Trifu a fost educatorul desăvârșit. Atitudinea lui prietenească față de oricine, sfaturile lui părintești, date elevilor cu atâta căldură, pătrundeau adânc în suflete, încât, oricât de greșit ar fi fost cineva, apuca pe calea cea bună.

Ca director a căutat să mențină într'un mod laudabil, prestigiul de care se bucura școala, prin disciplină, ordine și o bună ad-ție.

Localul liceului nostru, mai cu seamă de după război, începuse să devie neîncăpător pentru marea afuență a tineretului spre cultură. De aceea, încă depe timpul lui M. Stamatin se începuse, prin Comitetul școlar, strângerea de fonduri pentru mărirea localului. După moartea acestuia, V. A. Trifu continuă drumul început cu aceeași energie și isbutește să ridice etaj la cele două aripi ale liceului, soluționând astfel criza insuficienței localului.

continuare pe pag. 8-a

vărat părinte cum și din partea tot atâtor serii de părinți sau tutori ai elevilor rămași încă în viață, apreciatori ai acestei nobile de caracter, nu este de ajuns să se achite numai cu un cuvânt de evlavie pentru memoria numelui său. Cuvintele sboară ori cât ar fi de duioase și de sonor articulate.

O seamă de intelectuali din orașul și județul nostru, colegi de-ai răposatului, autorități și tot ce are mai distins orașul nostru au înțeles acest lucru și au alcătuit un comitet de inițiativă pentru ridicarea unui bust în amintirea lui V. Trifu. Gestului lor nobil și semnificativ trebuie să-i urmeze toți câți înțeleg rolul culturii în propășirea unui neam și măcinarea unei vieți de apostol în înstruirea tineretului — speranța și prijinul unui neam.

De aceia nimenea nu trebuie să precupească obolul său, ci să-l deie cu dragoste pentru înfăptuirea unei id-ei, care va face deosebită cinste școlii, orașului și locuitorilor acestui județ.

Proot Gh. Vergeescu

O RECUNOȘTINȚĂ POSTHUMĂ

continuare din pag. 1-a

Iată fapte pentru care V. A. Trifu trebuie să servească drept un exemplu pentru generațiile tinere.

Un alt apostol de seamă al culturii din orașul nostru a fost și regretatul Ernil Istrati.

Ca și V. A. Trifu, Ernil Istrati a fost profesor și director al liceului local și încă unul dintre cei mai vechi profesori ai acestei instituții.

Puțini sunt astăzi ca Ernil Istrati Profesor devotat în jurul catedrei, lecțiile lui, în domeniul arid al chimiei erau o frumusețe. Avea un surplus de energie și o inteligență scripitoare.

Deaceea nu s'a mulțumit numai cu cunoștințele ce le posedă ca profesor. Deși înaintat în vârstă se înscrie la facultatea de drept și luând licența intră în avocatură.

Deacum viața lui Ernil Istrati se scurge între catedră și barou. Energia lui nescăpată se consumă larg, din belșug, atât la catedră cât și la bara justiției.

A fost un om care a avut un singur crez: Munca — munca cinstită — singura producătoare de mulțumiri în viață.

Deaceea primim cu satisfacție inițiativa luată pentru facerea busturilor acestor 2 profesori prin alcătuirea unui comitet pentru strângerea de fonduri. Sperăm în concursul neprecupețit al publicului.

D. L. Stăhiescu

Umanitate...

(PENTRU SOC. „GOETZ”)

În ziua de 8 Ian. c. am trecut prin unul din cele mai groaznice momente în care mintea rămâne goală de gânduri desbracă tot ce-i omenesc și aspirant ca în fața celei mai excentrice revelații a soartei crude, capricioasă și neapăsătoare...

În menționata zi, mă aflu în comuna Tarcău, satul Măciucași, care e situat peste Bistrița (reperul, îl consider ținutul, pe unde trece șoseaua mare).

Amabila gazdă, seara pela ora 8, mă invită să mă îmbrac să mergem în... viziă. Vă voi aminti un lucru pe care mulți îl veți fi observat. Sub egida, larg scuzabilă a surprizii, și se pot administra oricând cele mai neplăcute situații...

Am plecat și am mers aproape un km. pe linia ferată, pe malul apei. Apoi am urcat cu greu, coasta lunecoasă și pronunțată a unui deal... În marginea pădurii dese, unde primii pionieri ai ei cresc nestingheriți între brazii falnici, ne-am oprit ascultând... Între brazi în întunecul nopții se contura o cocioabă, streină de viață omenească...

Deodată, un horcâit oribil nuanță puternic vruetul monoton al Bistriței care se tânguia în valea cetoasă... Cu inima strâsă, m'am apropiat de ușa, însoțit de gazdă. (Țin să-i amintesc din nou vechiul dicton: deal cu deal se întâlnește, dar...) Deschise ușa, intră înainte și eu o urmăi. Înărmurit, am privit câteva clipe

un tablou elucubrante o locuință înspăimântătoare de vrăjitoare, așa cum ne-a povestit-o în copilărie vreo babă.

O viziune demnă de Edgar Poe sau de paginile, cari redau locuința vrăjitoare de pe Vezuviu, în romanul „Ultimile zile ale Pompeiului”.

O vatră joasă, plină de jăratec. Alătura, în întunec, un joc straniu de umbră și lumină, care după mișcări, părea a fi vietea... Aur, aprins o luminare...

Un monstru, gol, cu ochii oribil ieșiți, drapați de o catifea umedă înșăngerată, care își prelungea tentaculele până în inima ochiului, cu buzele oribil resfrante și negre, canelate adânc, își bălăbănea în aer mâinile mușchiuloase... Alături pe țărână o cutie spartă de lemn cu câteva pachete de tutun prost amestecat cu pământ...

Un nebun, un vrăjitor, un fanatic, erau ipoteze, cari îmi defilau pe rând în minte în mai puțin de o secundă.

Observai totuși, că din horcăielile lui amorte se desprindeau idei clare, bine legate. Deci toate ipotezele de mai sus, cădeau pe rând, dela sine.

*

Și totuși, antedeluviului de la Capra, poartă (vă veți mira poate!) un nume propriu... Nu e o ironie a soartei?!

El se numește Alexandru Ursu și a lucrat întreaga viață la prepararea mangalului, la Societatea „Goetz”. Gazul ucișor al cărbunelui i-a zgârâit vinețala buzelor și roșăța ochilor și i-a imprimat în piept horcăiala stupidă, pe care să o reproducă până la moarte...

În imposibilitate de a mai lucra, bătrân de 70-80 ani, a intrat în infirmeria „Brateș” a menționatei societăți... De aici, de o lună de zile, pe gerul acesta îngrozitor, a fost dat afară poate ca incurabil și inutil. Nenorocitul s'a refugiat în cocioaba din pădure, lângă brazi, cu cari a viețuit o viață întreagă și unde noaptea horcăitul lui concertează cu urletul lupilor...

Domnilor dela onorata Soc. „Goetz” și mai ales domnule Medic dela Infirmeria „Brateș”! Nu recompense și medalii lui Alex. Ursu! Nu cer asta. Pentru că, poate, nici nu merită. Dar puțină umanitate pentru el și cei de o seamă cu el, după ce cad în neputință. Nu de alta. Dar — o! Culmea ironiei! — masa informă de carne și oase dela Capra, poartă un nume propriu...

Dar poate intervenția mea e târzie... Urletul lupilor dela Capra va fi vădunit de horcăitul lui Alex. Ursu... Gerul va fi desăvârșit opera morții, mumificându-l până în primăvară, dacă lupii, dintr-un sentiment devorator-cremator, nu-și vor fi asumat corpul colegului...

Vasile Dorneanu

Furt

În noaptea de 17-18 Februarie 1929 necunoscuți făcători de rele, prin ruperea lacatului de la ușă sau introdus în prăvălia lui Gh. Crăciun din Com. Hangu, pe când numitul era lipsă de acasă, furându-i 3500 lei.

Bănueli cad asupra indivizilor Gh. Floria care este cumnat cu reclamantul și Alexandru Petrea Nistor Roșu tot din aceea comună.

Cazul se cercetează de șeful postului respectiv

INFORMATIUNI

Asociația română pentru propaganda aviației (A. R. P. A.) a organizat o chetă publică pentru ziua de 20 Iulie cor.

Cei ce doresc să obțină pasapoarte pentru străinătate, în urma unei dispoziții a ministerului de interne, vor trebui să prezinte odată cu cererea pentru eliberarea pașaportului și un certificat eliberat de o autoritate polițienească în care să se constate de cât timp locuiește efectiv în țară și cât a lipsit în cursul fiecărui an.

În intervalul de 16-23 Februarie 1929 s'au constatat în județul Neamț următoarele epidemii:

Scarlatină: Tg. Neamț 3 cazuri; Petricani 1 caz; Dobreni 1 caz.

Tuse convulsivă: Mădole 2 cazuri; Barcea 4 cazuri; Călugăreni 5 cazuri.

Pojar: Călugăreni 7 cazuri; Vaduri 13 cazuri; Pipirig 16 cazuri; Tg. Neamț 5 cazuri.

Prin decizie ministerială D-l Constantin Comșa, polițai cl. I al orașului Piatra-N., detașat la Inspectoratul de siguranță Iași, a fost suspendat din serviciu.

La comunele Budeștii Precista și Bicazul Ardelean din județul nostru sunt vacante posturile de notari pe ziua de 1 Martie.

Cei ce ar dori să ocupe o asemenea funcție vor înainta cererile Prefecturii locale până la data de 15 Martie cor.

În baza unui ordin al Direcției regionale silvice Bacău, s'au oprit exploatarea următoarelor păduri din județul Neamț: 1) Pădurea particulară Vlădiceni—Râpa Roșie din comuna Bălănești proprietatea obștei „Transilvania” din com. Bărgăoani jud. Roman.

2) Pădurea particulară Negulești din com. Calulapa proprietatea obștei „Cracău” din Dochia.

3) Pădurea particulară „Negulești”, proprietatea obștei, Căldura din Mărgineni.

Între 11 și 16 Iunie 1929 va avea loc în acest județ a 6-a excursiune a comitetului de organizare al corpului internațional de agricultură.

Pe ziua de 1 Martie s'a înființat Inspectoratul 8 cadastral Roman cuprinzând județele: Roman, Bacău și Neamț.

Copil pierdut

În ziua de 25 Februarie cor., ora 8 dimineața, a dispărut dela domiciliul fratelui său din strada Hurjui Pantelimon din acest oraș, copilul Stăngu Ion, în etate de 11 ani.

Era îmbrăcat cu o haină lungă de lână (șiag) cu papuci de casă, căciula neagră de miel, cu o geantă (traistă) de cărți de curs primar; ca semn particular prezintă o arsură în regiunea toracelui.

Cei ce ar putea da oarecare lămuriri cu privire la acest copil sunt rugați a se adresa la Prefectura locală sau la ziar, primind pentru aceasta o bună recompensă.

IOAN TURNEA

AVOCAT

STR. CUZA-VODĂ PIATRA-N.

D-l Inginer P. Niculescu dela Soc. Coop. Tazlău amenințat cu moartea de muncitorii concediați

În ziua de 18 Februarie 1929 indivizii D. Iorgu Nechita, V. Burlacu Gh. V-le Băcioiu, Costache Ion Timofte, Ion Dogaru, Costache Ion Păunaș și Veiter Agapii loți din comuna Tazlău fiind înarmați cu topoare și țepine au atacat personalul Societății Coop. Tazlău unde se aflau un număr de 50 lucrători între care și d-l Inginer Petru Niculescu, amenințându-i cu moartea și dare de foc.

Cauza este că acești indivizi lucrând de mai mult timp la acea societate și nevenind regulat la lucru, s'au adus alți lucrători în iocul lor.

DENUNȚ

Joi dimineața, pe când noi, muncitorii serioși, ne grăbiam la treabă, o stradă în târgul nostru era tulburată, spre uimirea trecătorilor, de zarva unei școli, cu dascăli ei în frunte, care au cutezat să se abată de la îndatoririle știute și să scoată copii din căldurica și rânduiala stabilită, în frigul și aerul cel tăios al parcului. Și, spre indignarea noastră, care cu sfînteie și frica de autoritate păzim rânduiala nesmintită, banda de pici cu nasurile roșii, înhamate cu mândrie la sâniute, mergea în dezordine, trăgând în una din sâni, pe dascălul lor, și nu păreau lăliputanii deloc înfricoșați de chipul lui cu coamă sură de leu și suflăt de miel.

Nu ne place să umblăm cu denunțuri — suntem doar oameni serioși — dar nu ne rabdă inima de astă dată să trecem cazul sub tăcere, ci semnalându-l — rugăm cu insistență cele două autorități oarecum surori — revizoratul și poliția să ia măsuri și să pedepsească exemplar această bandă de ferițiți, înarmați cu paltoane bune mânuși și sâniute, care au năzuit să ia cu asalt parcul sub pretext că vor să-și ia rămas bun de la iarnă...

N-de!

p. Conformitate, I. PION

Două procese

În ziua de 4 Februarie a. c. s'a judecat, de către tribunalul din localitate, opoziția făcută de studentul necoale certic în contra sentinței prin care a fost condamnat la o lună închisoare și un leu despăgubiri civile pentru că a calomniat prin presă pe d-l C. N. Turcu directorul ziarului nostru.

Tribunalul i-e redus pedeapsa la zece zile închisoare.

Desbateră procesului a fost foarte interesantă datorită atât faptului special sub care se prezintă cât și duelului viu dintre d-nii avocați V. Anton și Ernest Kirculescu — primul apărătorul reclamantului iar al doilea al inculpatului.

D-l avocat V. Anton a știut reuși să pună la punct și să reducă la justa lor valoare, cu multă eleganță și franchețe toate ingenioasele incidente ridicate de d-l Kirculescu.

În ziua de 11 Febr. a. c. s'a judecat înaintea Tribunalului din localitate procesul ziarului nostru cu Pr. V. Dumitriu — Siliste.

Găsindu-se neînțelemate motivele pentru care Pr. Dumitriu ne-a dat în judecată pentru calomnie prin presă Tribunalul ne-a achitat.

Redacția

Dela Comitetul de acțiune pentru ridicarea busturilor Trifu-Istrate

COMUNICAT

Ca o pildă vie pentru generațiile care se ridică și ca o pioasă pomenire, conferința profesorilor liceului „Petru-Rareș”, din localitate, în ședința dela 17 Ianuarie 1929, a luat inițiativa ridicării unor busturi regretaților V. A. Trifu și Ermil Istrate — foști atâtea vreme profesori și directori ai acestei instituții.

În acest scop conferința a desemnat pentru comitetul de inițiativă, următoarele persoane:

1. D-l Gr. Capșa, directorul liceului;
 2. D-na Eug. Popovici, dir. lic. de fete;
 3. D-na Euf. Săvescu, „șc. normale de fete”;
 4. D-l N. Stoenescu, „șc. normule de băieți”;
 5. D-l V. Ghișescu, profesor;
 6. D-l Dușu Isăcescu, pref. jud.;
 7. D-l N. Ioaniu, primar. oraș.;
 8. D-l Iorgu Lălu, senator;
 9. D-l C. Dimitriu, președ. camerei de comerț;
 10. D-l N. Comoniță, proprietar;
 11. D-l C. Ionescu, locot.-colonel;
 12. D-l L. Mrejeru, institutor;
 13. Pr. I. Chircă;
 14. D-l I. Gh. Vasilco, dir. șc. comerciale.
- Din aceste remarcabile personalități ale orașului nostru s'a de-

semnat un comitet restrâns de acțiune, alcătuit astfel:

1. D-l Gr. Capșa, președinte;
 2. „V. Ghișescu, casier;
- iar: D-nele Eug. Popovici, Euf. Săvescu, D-l N. Stoenescu, I. Gh. Vasilco și Pr. Chircă, membri.

Comitetul, astfel alcătuit, se va îngriji să facă toate demersurile necesare pentru strângerea fondurilor, prin mijloacele cele mai plausibile.

În consecință comitetul face un călduros apel la toți foștii elevi, la populația orașului și la toți cunoscuții decedaților, să contribuie fiecare — în măsura puterilor de care dispun — la mărirea fondurilor necesare ridicării acestor busturi.

Toate sumele destinate acestui nobil scop se vor depune la cancelaria liceului „Petru-Rareș”.

Comitetul de acțiune

N. R. — Ziarel „Avântul”, din proprie inițiativă (și din pricină că — deocamdată — nu și are apariția regulat garantată, din multiple cauze) sugerează confratelui Reformatului — ziar săptămânal ce apare regulat în localitate — să ia inițiativa deschiderii în coloanele sale a unei liste de subscripție publică.

Sperăm într-o împărtășire a propunerii noastre, trecându-se de îndată la înfăptuire.

ETERNIZĂRI IN BRONZ

Nu numai războaiele pun în circulație ideea de a se pomeni amintirea eroilor în toate manifestările istorice, ale vieții sociale unui neam.

Nu numai descoperirile inventatorilor, filosofilor, și astronomilor îndrituiesc pe oameni, de-ași aminti și de-a eterniza opera genială a antecesorilor lor geniali.

Ci, și școala, care în ultima linie e întocmai ca efflorescența unei grădini botanice s u ca podoabele nesfârșit de fermecătoare ale codrilor, câmpiilor și livezilor, — are dreptul și misiunea de-a reprezenta în mediul din care isvorăște și către care se îndreaptă rolul său, „figurile distinse ale dascălilor de Cărturărie”, cari n'au știut de odihnă, de onoruri și de bogății; ci, numai de finta culturii, de-a-o posedă, asimila și împărtăși binevoitor și desinteresat tuturor celor ce înseamnă după „apa cea vie”.

Școala este instituția de înaltă cultură, unde se luminează mintea copiilor începând dela 7 ani și până la Universitate: — întocmai după cum soarele este izvorul de lumină, căldură și viață a lumii ce vedem; întocmai ca credința și sentimentul religios, care înalță pe om dincolo de animalitate, îl ridică pe aripele progresului și-l pune în postura de-a tinde „spre desăvârșire”.

Dar școala nu se rezumă numai la clădirea trumoașă și impunătoare ce vedem. Căci, atunci n'ar fi motiv de

vorbă. Au fost vremuri, când școala era „de lut” și umilă; dar sulețele ce i-au dat viață au fost „mari și de „aur”.

Școala este o mare armată de copii și de tineri, cari după ce dau anumite examene de admitere și de aptitudine, sunt mobilizați de legile și de regulamentele școlare, de-a învâța carte numai într'un singur fel, — nu cum s'ar întâmpla; — de-a căpăta copilul și tânărul adevărata educație (creștere bună), de care atâtea avem lipsă azi: educație morală; ca, școlarul de azi, omul de Societate de mâine, să fie drept, cinstit, patriot, cu o singură față, cu frică de D-zeu și rușine de oameni; — educație intelectuală (spirituală) făcută de obiectele de știință și de literatură, cu scopul de-a fi omul în stare să muncească sistematic, să producă, să inventeze, să organizeze munca omului, — într'un cuvânt să pună în mișcare viața omenirii, după cum o locomotivă pune în mișcare treul, iar soarele pune în mișcare în jurul său toate planetele,...

Dar mai presus de toate, după cum D-zeu îngrijește și conduce „lumea văzută și cea nevăzută”.

Apoi educația estetică, care se răsfrânge la perfecțiunea corpului nostru, de-a fi oameni sănătoși și bine legați în mișcările noastre fizice”.

Aceste lucruri constituiesc partea

interioară a școlii; viața școlară, lumea sau societatea școlară.

În vârful piramidei, deasupra tuturor, stă de veghe, observă cu cea mai mare seriozitate, studiază și propune problemele științei și culturii cu toată prudența; șlefuește și în acest mare atelier sufletul școlarilor, întocmai ca un mecanic; organizează sufletul tinerilor generații și le toarnă în tipare moale; întocmai ca olarul, ca pictorul și ca sculptorul; — profesorul, dascălul sau pedagogul.

Deci, hotărât, acesta e punctul de gravitație al lumii școlare, soarele, axa în jurul căruia se învârtă „carul” culturii; lumina cea adevărată, ce se comunică tuturor; e profesorul. Sunt la un loc profesorii. Ei sunt părinții sufletești; ei sunt tutela tuturor școlarilor. Un profesor e un mare om, pentru că e un mare suflet! Sufletul unui profesor e ca o comoară, căci margaritarele lui sunt de folos tuturor.

Un profesor, un mărgăritar, un „om”, o mare, a figură a fost profesorul „V. A. Trifu”, care a fost și director, scriitor, om de bine în toate acțiunile vieții, episcop bisericesc, filantrop, mărinimos, iar în zilele din urmă, realizarea unității naționale, căci ca ardelean ce era, cu suflet mare, a văzut cu ochii ce visase în copilărie și cea ce învățase și simțise în tinerețe.

Parcă-l vedem — trecând prin mijlocul vieții orașului nostru; urcând treptele liceului; învățând pe copii, luând parte la serbarile noastre naționale, vorbind, scriind, ocupându-se de disciplina elevilor; îndrumând și ajutând pe cei merituși și lipsiți.

Un profesor bun și iubitor de cultură a fost V. A. Trifu. Putem spune că a fost un bun cărturar, Spirit creștin, iubitor de tradiție, de frumusețe.

A n'țeles viața în toate formele ei; a știut să trăiască în lume ca om și ca profesor. A iubit dreptatea și binele! Figură impunătoare, bine legat la corp; cu mersul majestuos; ochii vloi și mari; purtând o barbă patriarhală. Ce podoabă încearcă să eternizeze profesorii și colegii lui, în cuprinsul liceului, prin reprezentarea în bronz a chipului și amintirii — unui stâlp al culturii noastre școlare! Asemenea acestuia și lui Ermil Istrate. Școlarii vor avea mereu înaintea ochilor pe foștii profesori; vor citi în chipurile lor valoarea școlii; vor desena și vor zugrăvi și imaginația și entuziasmul lor tineresc, „o viață care a fost odată într'un fel și tot în felul acesta a rămas mereu”.

Comitetul instituit cu ridicarea în bronz a chipurilor lui V. A. Trifu și Ermil Istrate — după ce vor termina lucrul, împreună cu toate școlile din oraș — va serba academic o operă așă de ilustră.

Pr. I. Chircă.

CALENDARUL

Biserica creștină ortodoxă română și-a câștigat un titlu de mare merit prin celelalte biserici ortodoxe, pășind la îndreptarea calendarului și hotărând prin autoritatea sa supremă, sinodul, data Paștelui la 31 Martie, potrivit adevărului științific și vechilor rânduri apostolice.

Măcar că deciziunea bisericii noastre, care și-a aflat expresie amplă și lămuritoare în ultima enciclică a sfântului sinod, a fost caracterizată, în scris, de dreapta și răspunzând adevărului, de către patriarhul Constantinopolului și mitropolitul Atenei, o samă de lume întreține încă zvonă, împrejurul acestei deciziuni, încercând să o discute fără știință și cădere și numai din dorul de-a produce scăderi în credință și perturbări în ordinea socială.

Biserica răspunde unora ca acestora că zadarnic se fac semănători de zăzani, degeaba irosesc vorbe de îndemn la nesupunere și fără folos caută să pescuiască în apa tulbură.

Hotărârea bisericii rămâne neclintită fiind luată sub lumina Duhului Sfânt, răspunzând înaltului adevăr științific și necontrazicând vechile rânduri canonice. Biserica nu poate perzista în eroare nici rămânea în întuneric de dragul unor rufinări sau vrășmășii ai neamului și dreptei credințe.

Să știe aceștia că legile adevărului, cari cărmuesc viața noastră religioasă, sunt cu mult mai puternice decât ambițiile desarte ale unora, răutatea altora sau neștiința celor mulți, din care pricină nesocotirea lor aduce în chip fatal căderea pentru cei ce s'au semețit și au umblat pe față sau în ascuns călcarea lor.

Deacea dreptcredincioșii și adevărații creștini datorți sunt să nu plece urechea la îndemnul ticălos de nesupunere, ce vine dela cei nechemați și cari nu le voesc binele; să fie următorii primilor creștini și să se supue autorității bisericești, cum așa de hotărât îi îndeamnă sfântul Apostol Pavel.

Conducătorilor bisericii a încredințat Mântuitorul cheile mântuirii creștinilor și tot ce primii fac și hotărăsc e spre binele celorlalți. Deacea încredințată în ei, creștini, și urmașii ca pe unii cari au darul și știința.

„Ce te faci pe tine păstor, oate fiind, ce te faci cap, picior fiind, ce te apuci a comanda oști, fiind rânduit între soldați?”.

Așa spune sinodul al VI ecumenic prin canonul 64, celor ce fără cădere și știință se amestecă în lămurirea celor sfinte? și cred că știința acestui canon ar fi spre mult folos creștinilor recalcitranti.

V. V.

CUM AR PUTEA DEVENI PIATRA-N. STATIONE CLIMATERICĂ

Cunosc orașul Piatra Neamț de 42 ani și cu durerea în suflet constat că acest oraș n'a făcut mai de loc progres.

În afară de bulevardul gării care trebuia să se facă cu orice preț, căci orașul trebuia să aibă succes la gara cea nouă, toți celelalte străzi sunt aproape în aceeași stare ca și în trecut, — trotuare nu există de cât pe străzile privilegiate: străzile de la marginea orașului sunt lipsite de trotuare.

Apoi de care atârână sănătatea și carătenia orașului nu este introdusă pe toate străzile. Trotuarele care există prin mahalale sunt pline cu tot soiul de murdărie.

De și pădurile cad pe oraș, totuși afară de bulevardul gării și câțiva arbori pe străzile Ștefan cel Mare și Petru-Rareș, în restul orașului nu există plantații pe străzi, deși toate stăzile ar trebui să fie plantate.

Nu sunt de cât câte-va localuri de școli primare făcute după cerințele modern. Comuna plătește o sumă destul de însemnată pentru chiria localurilor de școli.

Nu s'ar putea oare face un împrumut cu care să se construiască localuri de școli, iar chiria ce se plătește az să servească pentru amortizarea aceluia împrumut?

Muntele petrică este tot așa de pleșuv ca și atunci când l'am văzut întâia oară, cu toate că codul silvic (art. 8 al. b.) obligă comunele a planta locurile improdusive, se vede că legile sunt făcute pentru a nu fi explicate.

În centrul orașului, în fața Bisericii, sunt niște băraci de scânduri care te face să crezi că te afli în vechiul Stambul, sau într'un oraș turcesc din fundul Asiei mici.

Pe vremuri se spunea că pe muntele Cozla sunt izvoare minerale; mai există? S'au captat?

Am arătat în trecut numai câte-va lipsuri ale orașului.

Când te gândești că acest oraș este așezat în mijlocul munților și lângă unul din cele mai frumoase și limpezi râuri din țară și că ar fi putut să rivalizeze cu Sinaia, te întrebi din ce cauză provine starea înăpoiată în care se află orașul Piatra-Neamț.

Unii oameni ar zice că locuitorii și cetățenii orașului Piatra-Neamț nu-și au dat silința ca orașul lor să fi mai frumos, mai bine îngrijit.

Alții ar zice că la primăria de Piatra-Neamț nu s'a făcut gospodăria ci politica, adică vorbărie multă, Or care ar fi cauzele, orașul acesta nu poate să rămâie în starea în care se află astăzi.

În starea înăpoiată în care se află orașul Piatra-Neamț mai sunt și alte orașe — puține la număr, e drept.

Fiind că e scris să facem operă constructivă, nu numai critică, vom spune părerea noastră în mod sincer.

În fruntea comunelor urbane trebuie să fie — nu numai primarul

și ajutoarele sale dar și consilierii oameni pricepuți, harnici și cinstiți.

Trebuie ca cei care sunt puși să administreze o comună urbană să știe ce va să zică o comună urbană și cum trebuie administrată acea comună.

Pe lângă cinstiți și harnici se cere o anumită pricepere, o anumită știință pe care nu o pot avea agenții electorali, care, pentru propaganda făcută în timpul alegerilor, cer să figureze în consiliul comunal.

În țările înaintate în civilizație la școlile superioare sunt catedre de urbanism unde se învață toate chestiunile care privesc gospodăria comunală.

Îmi permit a face o întrebare: toți cei care se alog în consiliile comunelor urbane au idee de gospodărie comunală, și de ce trebuie să se facă pentru ca o comună urbană să progreseze?

Îmi închipui că s'ar găsi o comună ideală cu cetățeni conștienți de drepturile și datoriile lor. Consiliul comunal al aceluia oraș trebuie să aibă ca sarcină cu concursul tuturor cetățenilor un program de lucrări a căror împlinire să contribuie la prosperarea orașului. Cer concursul tuturor cetățenilor la alcătuirea aceluia program de lucrări căci, în starea înăpoiată în care se găsesc unele din orașele noastre, trebuie multă vreme până se va schimba aspectul orașului. Fiind că un consiliu comunal este ales pe timp limitat, se cere — în interesul progresului — ca lucrările începute de un consiliu comunal să fie duse mai departe de consiliile comunale următoare.

Trebuie să fim serioși în viitor și prin faptele noastre să dăm o demonstrație nămuritorului Caragiale care a zis: *Românului e greu până începe ceva că de lăsat se lasă tare ușor.*

DANIEL CLAIN

Inginer
Piatra-Neamț

1929 Martie 1

CĂRȚI NOI

În vitrinele librăriilor din localitate, au apărut, de curând, trei valoroase lucrări datorite muncii, cercetărilor și străduințelor depuse de doi prețuiți intelectuali ai urbei noastre.

E un fapt îmbucurător că într'un orașel așa mic și bântuit de meșchinăriile inevitabile ale crizei morale prin care trecem, se mai găsesc oameni cari să-și consacre timp și pentru asemenea lucruri.

Ne facem o datorie din a le prezenta publicului nostru cititor:

George Burdun: Evoluția Idealului Educativ (1 vol. 148 pag. lei 70).

„Plecând dela idealurile tuturor popoarelor istorice — din antichitate și până în zilele noastre” — autorul urmărind un fir evolutiv, complet al tuturor manifestărilor spirituale „vrea să ne dea un ideal sintetic, un ideal care să înglobeze în el tot ce a fost bun în vechile idealuri și care să se acorde cu firea poporului nostru, cu specificul neamului românesc”.

E interesant de urmărit în cele 148 de pagini, rolul prominent, în cultura umană, a problemei educabilității.

Și cum aceasta, apoi, se împletește cu aspirațiile, tendințele și manifestările timpurilor — cu doctrinele religioase, cu diversele concepții etico-filozofice, cu sensul predominant al culturii și cu starea socio-politică și economico-financiară.

Problema idealului e o problemă veche și „eternă” — cum spune autorul. Nu întodeauna însă ea a fost judecată în același fel și, mai ales, nu de către toate popoarele.

Idealul pentru lumea veche era unul. Altul pentru evul mediu, altul pentru epoca renașterii. Și altul pentru epoca modernă-contemporană.

Dar — crede autorul — nici idealurile politico-religioase ale anticilor, nici cel practic sau intelectual al timpurilor mai noi, nu pot fi luate drept litere de Evanghelie. Trebuie căutată o soluție mijlocie — o soluție sinteză a părților valoroase, scoase din colaborarea cu idealurile culturilor.

„Când lumea noastră post belică se scufundă, azi, din ce în ce mai mult în prăpastia materialismului, când fiecare se gândește mai mult la sine decât la alții”... salvarea sufletelor nu poate veni decât formând personalități granitice, înz-

trăte cu puternice caracter morale.

În partea ultimă a lucrării, d-l George Burdun, face o legătură foarte nimerită a idealului educativ, universal, cu marea, rostul și aspirațiile poporului românesc.

George Burdun: *Educația prin instrucțiune* (1 vol. 60 pagini, 30 lei).

Volanul acestui este scris în lumina pedagogiei herbartiene. Se știe astăzi destul de sigur că întreaga ideologie pedagogică a timpurilor noastre, se datorește inspirației lor și sugestiilor filozofului englez Herbert Spencer.

Autorul, în cele 30 de pagini, urmărește concepția lui Herbert în ansamblul ei.

Deși ce definește idealul educativ, arată mijloacele de realizare (educația directă și indirectă). Apoi traversează concepția de fond a metafizicii, a psihologiei, a eticii și a pedagogiei sale. Evidențiază în sfârșit mijlocul de realizare a educației, pentru a se face, apoi, o critică a întregii doctrine herbartiene.

C. N. T.

Dan'l Clain: Din trecutul mișcărilor pentru unirea Românilor (1 vol. 44 pagini, 15 lei).

Ideea unirii — spune D-l Clain — este un produs al dezvoltării noastre culturale, nu al celei politice, întrucât aceea se evidențiază mai întâi din primele noastre manifestări culturale.

Pornind apoi dela principiul naționalităților, stabilit în Franța la 1789, D-l Clain stăruie asupra influenței principiilor revoluției franceze în toate mișcărilor făcute pentru unirea românilor; cu un bogat material documentar insistă asupra dorințelor de unire ale românilor expuse în fața diplomației europene și asupra eforturilor făcute pentru intensificarea propagandei pentru unire, în toate unghiurile principatelor.

D-l Clain mai dă o listă completă a deputaților divanurilor ad-hoc, accentuând asupra recunoașterii unirii de țările străine, fapt datorit exclusiv domnitorului Cuza și marelui diplomat român Costache Negri.

În încheiere vorbește de urmările fericite ale unirii poporului român, caracterizate prin progrese pe toate tărâmurile, sfârșind cu un îndemn la muncă prin cultură pentru ridicarea țării noastre.

Pornită din entuziasmul pentru aceste mari evenimente, cartea d-lui Clain este în același timp o operă sprijinită pe multe documente, așa că toate relațiile sunt adevărate.

Trebuie să recunoaștem că sunt scrise aici fapte pe cari nu le cunoaște oricine, așa că d-l Clain aduce un aport destul de însemnat în bibliografia istorică a unirii principatelor.

Broșura nu este mare, prețul f. mic și poate fi cumpărată de oricine. Noi o recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri.

D. L. S.

DATA PAȘTELOR

de IRODION.

Nici o chestiune n'a frământat mai mult sufletele populației creștine ortodoxe române și în special ale păturii sătești în ultimul timp, ca data Paștelor în anul acesta. Cu toată hotărârea Sf-Sinod din anul trecut în privința aceasta, cu toată întărirea hotărârei reluată și desbătută a doua oară în ședința de la 24 Ianuar a. c., poporul continuă să se agite și să se îndărătuiească contra sentințelor sinodului juriu suprem în măsură și în drept de a stabili ordine de conducere în biserica noastră.

Și doar așa de clar lămurește Sf-Sinod temerurile acestei hotărâri în cartea pastorală publicată și răspândită, în popor, în cât numai un duh răsărit și o minte întunecată de patimă și ură nu poate să le înțeleagă.

1. Precum sinodul de la Nicela la 325, în adoptarea calendarului iulian, a suprimat cele trei zile de prisos

față de anul ceresc, tot cu aceeași putere sinodul românesc, de acord cu Patriarhul ecumenic din C-pole și cu hotărârile conferinței pan-ortodoxe tot din C-pole, a suprimat cele 13 zile de prisos și a îndreptat calendarul, în anul 1924.

2. Data de 31 Martie este prima Duminică după luna plină a echinocliului de primăvară, pecedând ziua de 5 Mai cade după a doua lună plină, în contradicție cu hotărârile sinodului niceian.

3. Că Evreii vor serba Paștele lor după ale noastre, nu împietăz întru nimic asupra datei morții Mântuitorului Hristos. Noi creștinii trebuie să avem rânduită și tipicul nostru fără nici o atârnată de rânduelile altor religii.

De altfel Paștele noastre între anii de la 360-500 au căzut de vre-o 13 ori în aceeași Duminică cu Paștele Evreilor, fapt cu totul oprit de pri-

mul sinod ecumenic și totuși nimeni nu s'a gândit să facă turburare în biserica pe tema aceasta.

Și cine poatea compara timpurile de adâncă pietate creștină de atunci cu cele de fărâmițe de acum?

4. Hotărârea sinodului nostru în privința aceasta a fost recunoscută ca adevărată și de Patriarhul ecumenic din C-pole cu No. 2963/1928, și deci are valabilitate și din punct de vedere ecumenic.

5. Data de 5 Mai ar fi produs perturbare în legătura cu celelalte sărbători fixe: desființarea postului Sf. Apostoli, sau născocirea unui post improvizat în săptămâna Pogorării Sf. Duh, perturbare în datele sărbătorilor Sf. 40 de Mucenici, a Bunei Vestiri, care nici odată nu au căzut a fi sărbătorite atât de târziu.

Săptămâni slabi de înger, căzuți în mrejele agitatorilor, nu trebuie să se despartă de biserică pentru chestii secundare, cu totul îndepărtate de adâncul fond al doctrinei ortodoxe.

Institutul de Arte Grafice Leopold Steinberg, Piatra-N.

Clarificări Studentești

Fost-a sortit ca timpul—fermentul cel mai activ care știe desăvârși totul—să scoată la iveală dreptatea noastră, a celor din jurul acestui țăr. Bucuria noastră este mare, nu atât pentru că a triumfat acțiunea noastră, ci mai ales pentru că adevărul susținut de noi a ieșit la lumină.

„Avântul” nu a fost un ziar studentesc. Atributul acesta, la apariție, ar fi fost nefast—in așa fel se prezintă organizația studențimii, așunci. Dar—ceace este adevărat—„Avântul” a luat încă de la început adevărul prestigiului studenților—într-o prinzând, în acest scop, acțiuni risicante. Cu atât mai riscante cu cât proceda mai nemilosiv la demascarea subrezenților morale ce se aciuau la conducerea cercului.

Și truda noastră nu ne-a fost zădărnice. Reacțiunea dorită de noi s'a produs, însăfârșit. Negustorii și făcarnicii au fost izgoniți din timp'u, iar locul de cinste a fost ocupat de acei care-l merita pe dreptate; de energii reale, puse în slujba adevărului și a onoarei.

Ne declarăm pe deplin mulțumiți de felul cum s'au aranjat lucrurile și de comitetul de conducere ales ca expresie unanimă a înregii adunări generale.

Ca și altădată, pentru țeluri nobile și roditoare, coloanele noastre vor sta, pe cât posibil, la dispoziția intereselor vitale ale studențimii noastre.

Și pentru a se vedea acțiunea noastră deschisă și desinteresată, facem loc, mai jos, comunicatului lansat de actualii conducători ai cercului Petru-Rareș—secția București.

COMUNICAT

1) Adunarea generală a cercului studentesc „Petru-Rareș”, secția București, din 2 Februarie 1929 a ales următorul comitet pentru anul în curs:

Președinte: N. Davidescu.

Vice-președinti: Const. Dobrea și Nicu Marasă.

Casier: Măță.

Secretar general: Alex. Gheorgiu.

Secretari de sedință: Valentin Teodorescu și Corneliu Verdeanu.

Membri: D-rele Iulia Popescu, Marioara Mrejeru, Aurica Macarie și D-l Fiuoagă.

2) Având în vedere atmosfera desagregabilă creată studențimii de pe urma regretabilei polemici dintre ziarele „Avântul” și „Făclia”, comitetul actual, în dorința fermă de a pune capăt, în mod oficial echivocului în care era presupus că se găsește studențimea, a hotărât, în unanimitate, să facă următoarele precizări:

a) Ziarele „Avântul” și „Făclia” n'au avut nimic comun cu organizația studențească iar ziarul „Făclia”, care în mod eronat era considerat ca reprezentând atitudinea cercului studentesc „Petru-Rareș” secția București n'a fost o clipă organul oficial al acestuia. Acest ziar a fost editat de câțiva studenți legați între ei prin comunitate de interese și sentimente și ca atare n'a putut să vorbească în numele cercului. Faptul că doi dintre cei câțiva studenți care au scris la acea gazetă erau și conducători ai cercului, se datorește numai întâmplării.

b) Comunicatul dat în August 1928

în numele cercului nu a prezentat opiniei publice din Piatra-N., în majoritatea/cuprinsului, sentimentele și orientarea reală a întregii studențimii.

Conducerea actuală, exprimând voința fidelă și sentimentele imensei majorități a membrilor organizației noastre studențești, dezavuuă acel comunicat, neprezentând voința și conduita membrilor cercului și-l consideră ca fiind o manifestare imprudentă a câtorva studenți prea îndrăzneji.

Acel comunicat constituie un abuz, se consideră o operă personală și studențimea se desolidarizează de

majoritatea cuprinsului său, fiind dăunător intereselor sale.

Comitetul, care reprezintă studențimea oriunde și oricând a crezut de cuviință și absolut necesar să facă aceste precizări pentru opinia publică din oraș și județ, desamagită un timp în nădejdele ce-și punea în studențime.

Și astfel, ferm convinși că această atitudine precisă și categorică, conformă intereselor noastre își va produce efectul dorit nu numai de noi, credem că speranțele noastre alături de sincera dorință de muncă, ce se va manifesta atât prin conlucrarea cu toate asociațiile culturale și de binefacere din oraș și județ, cât și prin aportul nostru pe tărâmul cultural, vor fi îmbrățișate de toți. fapt care ne va duce la întronarea unei desăvârșite armonii între noi cât și la o rodnică activitate.

Comitetul de conducere al cercului studentesc „Petru-Rareș” Secția București

DIN VIAȚA ROMÂNILOR

DE PESTE HOTARE

Dragii mei prieteni,

Potrivit făgăduinței ce v'am făcut, la pl-carea mea în Grecia, că va veni trimisă o serie de articole privitoare la felul de viață și la manifestările Românilor din fosta Macedonia, încerc să mă țin de cuvânt.

Eu funcționez ca profesor la gimnaziul român din lanina—cu centru românesc destul de condensat. Viața, aici, e plăcută și plăcerea e cu atât mai intensă cu cât trăiești—intr-o țară străină—intr-o insulă de români cu obicei, credință și graiu la fel cu cele din țara ta.

Mi-ar face mare bucurie să primesc, aici, departe de țară, printre străini gazeta voastră.

Primiți dela mine salutări prietenești

ERMIL NICULESCU

profesor gimnaziului român
lanina-Grecia

N. R. Deși articolele trimise de prietenul nostru E. Niculescu—profesor la lanina, în Grecia, au pierdut din actualitate, din cauza suspendării ziarului nostru, le publicăm, totuși, sperând că vor trezi un interes destul de însemnat în sufletul cititorilor noștri.

Viața fraților de peste hotare este oricui de actualitate pentru noi, aceștia, ce trăim liberi, într-o țară liberă.

24 Ianuarie în lanina (Epir)

Una din cele mai importante sărbători naționale ale Românilor este fără îndoială ziua de 24 Ianuarie. Ca buni și adevărați români, deși departe de patrie, puținii români aflați în lanina-Epir, au căutat ca prin toate mijloacele posibile, să dea un fast deosebit acestei mărețe și importante zi din istoria națională a Românilor.

Gimnaziul român din lanina, care este singurul focar de lumină pentru românii din Epir, a serbat în chip deosebit ziua de 24 Ianuarie așa cum un astfel de eveniment important istoric merită a fi sărbătorit.

Colonia română din lanina a luat parte cu însuflețire la această serbare, dovedind prin aceasta că știe să aprecieze faptele mărețe din trecutul istoric al patriei mume.

Sala gimnaziului frumos amenajată în acest scop,—având în mijloc portretul micului rege al României, speranța de mâine a neamului—a format decorul în care s'au manifestat elevii gimnaziului și ai școlii primare române din lanina pe teren cultural-educativ, în această însemnată zi—costumele naționale ale elevilor și elevelor, făceau ca bucuria simțită de întreaga asistență la auzul întonării Imnului Regal Român, să fie cât se poate de vie și naturală.

D-l Gh. Dadami directorul internatului gimnaziului, prin fraze meșteșugite, formate din cuvinte alese, și adeguate scopului și importanței serbării, a evidențiat în mod impresionabil întregul angrenaj istoric care a contribuit la Unirea dela 1859, accentuând în mod elocvent asupra Unirii Românilor făcută sub regele Ferdinand I și asupra Unirii Românilor de pretutindeni, pe care orice bun român dorește a o vedea înfăptuită cât mai curând posibil.

Recitățile ocazionale și cântecele executate de corul mixt al gimnaziului, au dat dovadă că întreg corpul profesoral și-a dat cu prisosință osteneala pentru ca serbarea să fie la înălțimea similelor sale din regat.

Jocurile naționale și'n special Hora Unirii cu care s'a încheiat serbarea au umplut de bucurie sufletele întregii asistențe în mijlocul căreia se găsea și reprezentantul României la lanina d-l Consul General C. Burileanu.

O astfel de sărbătoare cu un program bine alcătuit și executat în chip ireproșabil, sădește în tinerele generații din Epir ca și întreaga populație română din aceste părți, sentimentul conștiinței de neam, continuității de element daco-român și conștiinței de patrie.

ERMIL NICULESCU

Profesor Gimnaziului Român
lanina-Grecia

REDAȚIONALE

Recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri și în special domnilor institutori și învățători, cărțile D-lui George Burdun, doctorand în filozofie, asupra cărora în paginile acestui ziar li se face o sumară dare de seamă.

O eroare de tipar a făcut ca, în pagina I a a ziarului nostru—numai în vre-o două sute de exemplare.—să apară numele d-ului profesor—Nicolae Iorga, greșit tipărit. Eroarea este evidentă

În articolul de pe pag. I „N'am dispărut” rândul: „Chiar cu iasuri personale” trebuie să se citească: „chiar cu rîscuri personale”

DIVERSE

În ziua de 17 Februarie 1929 între orele 16-17 pe când era o adunare generală a Societății Cooperative „Steaua” din satul Ruseni Com. Borlești, care era în localul școlii din acea comună, în acel timp indivizii Ioan V-le Stoian și V-le Bucataru din comuna Borlești a lovit în cap cu un băț pe V-le Popescu Președintele Cooperativei provocând scandal.

Cercerările se fac de șeful postului respectiv.

În ziua de 20 Februarie 1929 pe la orele 14 pe când pădurarul Costache Spiridon din comuna Bistrița, tăia un lemn în pădure la punctul numit Pârâul „Piciorului” pe terit. Comunei Bistrița, a fost lovit în cap omorându-l pe loc.

Bănueli de crimă nu sunt.

Cazul se cercetează de șeful postului respectiv.

În noaptea de 17-18 Februarie pe la orele 21 indivizii Costache D-tru Pântea Hoge, V-le Ioan Onofrei, V-le Ion Paia și Petrea Ion Bucur fiind turmentați de băutura toți din comuna Galu s'au introdus forțat în casa lui Pintilie Spiridon tot din acea Comună, în care casă dormea fata Elena Iosub Ungureanu care era nepoata lui Pintilie Spiridon numiți indivizi maltratând pe numita fată și stricând cu topoarele soba și cup-torul după care au dispărut.

Indivizii Costache D. Pântea Hoge și V-le Onofrei sunt deținuți la post pentru cercetări care se fac de șeful postului girant.

TRIBUNALUL NEAMȚ S. I-a.

Publicație de Vânzare No. 1409

Conform jurnalului Tribunalului Neamț S. I. No. 837/1929 se publică că, după cererea D-lui Judecător Sădie al acestui Tribunal și în interesul masei credite a falimentului Andrei Lăzărescu din Piatra-N. s'a scos în vânzare prin licitație publică înaintea acestui Tribunal, imobilul descris mai jos proprietatea numitului falit, care după Procesul-Verbal de situație, are situația următoare:

Imobilul, situat în Piatra-N. str. V. Costă No. 2 construcție de zid, acoperită cu tablă, o magazie de zid acoperită cu tablă, o bonărie de zid deteriorată acoperită cu tablă, lângă bonărie o gură ce servește de grajd, sub ea un boriu de zid, curte la lungime de 25 m. și la lățime de 9 m. în curte o pompă de apă.

Sarcini: Comenzamentul transcrie la No. 2 925 prin care D-na Cornelia Coveg născută T. Apostoliu cedează acest imobil pentru plata sumei de 25.000 lei capital cu procente și spese, în 6 ani de la data prezentei Comere. No. 35/1925 a Trib. Neamț, executorie No. 185/1925.

La licitație va începe de la preț de 150.000 lei chiar sub acest preț.

Termenul vânzării este fixat la 9 April 1929 ora 13.

Sunt vinovați toți acei ce ar pretinde vre un drept de chirie privilegiu sau ipotecă ca înaintea adjudecării să arate Tribunalului pretențiunile lor, sub pedeapsa de a nu li se mai ține în seamă.

p. Prim Președinte, PITARU

Procurator, I. Durac.

Dos. No. 5744/1928

20 Februarie 1929

La Cinematograful Liceului „P.-Rareș”

rulează extra-ordinarul film

Cântecul Valurilor

DELA CAMERA DE AGRICULTURĂ A JUDEȚULUI NEAMȚ

EXPUNERE DE MOTIVE LA BUDGET

Programul vast de activitate ce ne-am impus să realizăm în 1929, ne-a silit să studiem amănunțit și cu o deosebită atenție bugetul.

Am avut în vedere la acest studiu următoarele:

1. Cu minimum posibil la cheltuieli să realizăm maximum din îndatoririle noastre.

2. Să clarificăm gestiunea exercițiilor închise, așa ca nici o datorie din trecut să nu mai apese asupra Camerei și să-i paralizăm intențiunile pentru viitor.

3. Să administrăm așa fel banul public ca contribuabilii din întreg județul să beneficieze de realizările ce am propus.

4. Să studiem așa fel veniturile ca ele să nu îngreune situația agricultorilor și să nu sapa prapastie între instituție și susținătorii ei.

5. Să desființăm acele taxe care sunt motiv de discuții pe seama Camerei Agricole și pe care le speculează, în favorul lor, Camera de Comerț și Comunile cu Oboare.

6. Să câștigăm concursul aparatului Activ, serviciului agricol și reprezentanților din județ, a onoratului guvern pentru ca în unire realizând veniturile, în înțelegere să realizăm programul care să nu apară ca o înfrățire a Camerei Agricole cu a tuturor prietenilor acestei instituții.

7. Să ne folosim de puțini funcționari, totuși așa să-i alegem încât să ne dea maximum de muncă, isvorată dintr-o capacitate recunoscută în ramura administrativă pe care o conduce.

În acest scop am despartit bugetul în trei părți independente una de alta.

Prima parte cuprinde gestiunea anilor trecuți—cu veniturile ce mai sunt de încasat și cu cheltuielile ce mai sunt de platit, între plăți este și un fond de lei 200.000 pentru cumpărare de imobil propriu—fond ce se va capitaliza împreună cu alocațiile bugetare ale anului 1929 și a anilor viitori—în nădejdea că vom putea curând să avem un local propriu pentru Cameră.

A doua parte cuprinde bugetul ordinar al anului 1929.

Veniturile acestui buget sunt absolut reale și verificate cu indicațiile date de Ad-ția Financiară, cu încasările realizate în anii din urmă și mai cu seamă garantate de munca noastră pentru realizarea lor.

Fondul dela art. 8 în sumă de lei 200.000 ni-l garantat de D-1 Prefect întrucât urmează a fi prevăzute subvenții și în bugetul comunilor cari n'au prevăzut încă în bugete. Am înțeles în acest sens și cu D-ii Pretori și cu D-ii Primari și avem siguranța realizării lui, obligându-ne ea din el să dăm puși în valoare de 30.000 pentru islaurile comunale ce se deplasează sau sunt erozibile; de alți 30.000 lei să dăm arbori și pomi pentru plantat unele șosele din județ; de 30.000 lei să aducem ser și să vaccinăm preventiv porcii din diferite regiuni ale județului—iar cu restul să facem o puternică propagandă agricolă în județ prin conferințe, cursuri ambulante, proiecții cinematografice, câmpuri de demonstrații, etc.

Din celelalte venituri ale acestui buget vom suporta plata personalului Camerei—interior și exterior—mărgindu-ne în interior la funcționarii indicați de Uniunea Camerilor agricole strict necesari, iar în exterior la acei pe care serviciile exterioare li reclamă. În salarizarea lor am avut în vedere pormele urmate la Stat și veniturile

mici ale Camerei: vom suporta apoi cheltuielile materiale speciale și generale ale secțiunilor Camerei și ale Camerei în general. Am alocat de asemenea la art. 10 încă 100.000 fond pentru imobil, iar la art. 11—100.000 lei fond de rezervă care va servi ca fond de rulment nepuizabil. La art. 13 am prevăzut Lei 60.000 pentru o excursiune în Ardeal—în regiunile unde se face agricultură intensivă, cu delegați de țărani din comunele agricole din județ—acesta va fi un stimulente puternic în acțiunea ofensivei agricole—pe care ne vom lupta s'o susținem cu toate sacrificiile.

La art. 14 am îndrăznit să punem 50.000 lei pentru a ajuta studenții săraci cari studiază zootehnică, medicină veterinară sau agricultură—deși încă nu suntem în situația de a avea fonduri pentru aceste scopuri.

Un gând ne preocupă mereu—acela de a dovedi țăranului folosul ce rezultă dintr-o agricultură rațională—prin experiențe, nu prin vorbe; prin dovezi văzute și verificate de el nu prin afirmații nedovedite. În acest scop câmpurile de demonstrații cu culturi comparative le găsim cele mai bune dovezi și pentru aceasta, la art. 17 și 18 am alocat 40.000 lei cu cari să încercăm acest lucru pe lângă școlile primare din județ—dându-le planul de cultură semințe selecționate, îngrășăminte chimice și premii de încurajare și susținere acolo unde vor reuși pe deplin.

La art. 20 era cazul să punem o sumă pentru cumpărare de reproducători. Nu am făcut acest lucru din trei motive: întâi pentru că în noua lege a islaurilor comunale comunii, sunt obligate să-și procure singure reproducătorii din fondurile islaurilor; apoi pentru că am prevăzut la bugetul extraordinar 252.000 lei în acest scop și în fine intenționăm să facem un împrumut de un milion, dela Casa de depuneri pentru a ajuta comunele la cumpărarea reproducătorilor.

În ultimul împ'să dat Camerei spre folosință 25 H. teren arabil pe care-l vom exploata în regie pentru producere de furaj și ovaz, stațiunile de montă—în acest scop la art. 21 am prevăzut Lei 20.000—Întreținerea stațiunilor de montă cari ar trebui să fie în sarcina comunelor ne îngheie suma de lei 150.000—pe care am alocat-o la art. 22.

Tot din acest buget am pus 10.000 lei pentru clasarea reproducătorilor și 10.000 lei pentru ajutoare locuitorilor săraci cărora le vor pieri vite din cauza epizootilor—la art. 24 și 25.

Secția agricolă a acestui buget pare a fi nedreptățită; totuși vom vedea acuzi la bugetul extraordinar că are „partea leului”. Dacă mai insist aici atrag atenția asupra art. 13 în care am prevăzut încă lei 20.000 pentru constituirea unui laborator de analize agricole și chimice la sediul Camerei Lei 10.000 pentru publicațiuni de îndrumare și vestire a agricultorilor, Lei 5000 pentru fotografiile necesare buletinului Camerei—buletin pentru care am prevăzut la art. 9 lei 40.000—și în care se va ogindi toată opera acestei Camere și se vor discuta toate problemele ce interesează „ofensiva agricolă”.

A treia parte e bugetul extraordinar care cuprinde venitul realizat de Cameră din cotizația hotărâtă de adunarea generală conf. art. 18 din lege.

De acest venit nu ne atingem eu nimic în cheltuielile generale ale Camerei. El este fondul principal de realizări efective. De aceea în întregime l'am a-

locat pentru opere de ajutoare a agricultorilor în munca lor de îmbunătățire a mijloacelor de cultură rațională.

Secția agricolă cuprinde majoritatea fondului. Asa vom cumpăra 20 sămănători cu 10 rânduri—15 vânturători sistem Klayton, 5 trioare sistem H-yd—Un autotractor plug și de lei 200.000 semințe selecționate. Toate vor costa peste un milion și se vor da spre folosință sâtenilor grupați în cooperative agricole, sau acolo unde vor promite că se vor strădui să lucreze pământul după indicațiile Camerei Agricole.

Din restul sumei aproape ½ milion vom cumpăra vieri și scroafe de prăsilă din cele mai bune specii și ber-

beci astrahan pentru ca și regiunile de munte să beneficieze de opera Camerei Agricole. Pe lângă aceste realizări nădejdim să obținem din creditul mare al agriculturii cel puțin zece milioane pentru județul Neamț din care vom da pe credit agricultorilor ovaz, orzoaica, porumb cincinlin de sământă, trifoi și lucernă pentru înosămînțările de primăvară și grâu pentru cele de toamnă.

Să rugăm pe Dumnezeu să ne dea un an agricol îmbelșugat în roade, să rugăm pe adevăratul nostru Ministru I. Mihalache să ne aibă în vedere la distribuirea creditelor și pe stâlpii Partidului Național-Tărănesc din județ să ne ajute ca împreună să ajutăm pe sâteni.

Președinte, ECON. ȘT. ROMANESCU

Circulară către Directorii școlilor primare

Dorim să începem o activitate intensă și susținută de propagandă a mijloacelor noi de cultură rațională.

Această propagandă se va baza pe conferințe, experiențe, producțiuni cinematografice și pe câmpuri de experiență, pe care se vor face culturi demonstrative.

În acest scop avem specialiști conferențieri, aparate de experiență, aparat cinematografic și mijloace de transport. Ne mai trebuie câmpuri de experiență și culturi demonstrative; pentru aceasta gândul ne mână la apostoli țării, la colaboratorii noștri în opera de ridicare a satelor, la intelectuali cari pot face o cultură rațională și pot, cu puțină bună voință, întretine un câmp de experiență cu culturi demonstrative, adică la Dv. favișători și directori ai școlilor primare.

Nu vă cerem în acest scop decât să dați viață art. 23 din legea învățământului primar și 64 din regulamentul legii precum și instrucțiunilor date de casa școlilor cu No 4225 din 23 Martie 1929, pe care vă rugăm să le citiți și să vă faceți un plan de cultură în legătură cu felul culturilor din regiunea Dv.

Noi vrem următorul lucru:

- 1) Să ne comunicați dacă putem conta pe acțiunea Dv.
- 2) Să ne arătați întinderea câmpului de experiență pe care îl puteți folosi.
- 3) Planul de cultură ce vă-l propus al execuția și

4) Dacă comitetul școlar v'ar putea pune la dispoziție oare care fonduri.

Răspunsurile Dv. vor fi examinate de noi și cu modificările ce vor crede necesare specialiștii noștri, vă vom înainta planul de cultură pentru executarea căruia vă vom pune la dispoziție gratis semințele selecționate necesare și îngrășăminte chimice, iar înainte de recoltă vă vom da un premiu de încurajare în raport cu rezultatele obținute de Dv și munca depusă, tot Dv. beneficiind de întreaga recoltă.

Vă atragem atenția că d-rii ca terenurile de experiență să nu fie mai mari de 1000 metri pătrați și să cuprindă numai cultura obligată în localitate pentru a vă putea procura semințe din cele mai superioare și îngrășăminte chimice suficiente. Sub rezerva verificării și aprobării planului de cultură, Dv. în timpul primului de-ghet să puneți la săpat și desfundat terenul.

Înainte de a ne răspunde vă rugăm să studiați instrucțiunile Casei Școlilor din 1922 indicate mai sus care vă sunt de neprețuit ajutor.

Când veniți la Piatra-N. ne faceți deosebită plăcere să poftiți pe la sediul Camerei, pentru a discuta împreună și alte propuneri ce aveți de făcut în legătură cu agricultura.

Președinte, ECON ȘT. ROMANESCU

Secretar, Șt. Borș
Director, Gh. Velea

TRIBUNALUL NEAMȚ SECȚIA I-a

Publicație de Vânzare No. 1399

20 Februarie 1929

Conform jurnalului Tribunalului Neamț S. I. No. 790 | 929, se publică, ca după cererea d-iei Judecătoresc Sindic al acestui Tribunal și în interesul masei credale a falimentului Victor Balan și Gh. Sandu din Piatra-N., s'a scos în vânzare prin licitație publică imobilele situate în Piatra-N. descrise mai jos, proprietatea numitorilor falți, cari după procesul-verbal încheiat de D-1 Portărel Ioan Durac au situația următoare:

1) Cîrca 300 m. p. teren cu o casă de lemn acoperită cu tablă, avînd 3 camere, antret. și în prelungire gură și celar la spatele casei. În curtea bucătărie de iarnă de lemn acoperită cu tablă, o latrină de scînduri cu două despărțiri, împrejmuită cu gard de scînduri. Se măgăsește la Est cu Ion Balan, la Apus cu N. Ciocan, la Nord cu Gh. Roșu și la Miză zi cu str. Dragoș Vodă. Situată în Piatra-N. str. Dragoș Vodă No. 60, aparține falitului Victor Balan.

Venitul circa 16.000 lei anual.

Terenul de 1428 m. p. cu o casă de lemn acoperită cu draniță, compusă din 3 camere, antret și bucătărie și în continuare celor la curte, avînd fiecare cameră câte o sobă de cărămidă. În curtea o bucătărie de iarnă și o gură sub acelaș acoperămint de draniță, latrină de scînduri cu două despărțiri, pomi fructiferi și o loznică. O altă casă nouă de lemn determinată, acoperită cu tablă, compusă din 2 camere, antret, o cameră fără ferestre și fără dușamele. Împrejmuită cu gard de scînduri. Aparține falitului Gh. Sandu și e situat în Piatra-N. str. Cantemir No. 2. Se măgăsește la Est cu proprietatea Dușu Isăcescu, la Apus cu V. N. Sandu, la Nord cu drumul și la Mizăzi cu str. Dragoș Vodă și Cantemir. Venitul circa 20.000 lei anual. Asupra acestor

imobile Alte sarcini nu sunt. Licitația va începe pentru imobilul din str. Dragoș Vodă No. 60 de la suma de 150.000 lei, și pentru cel din str. Cantemir No. 2 de la suma de 200.000 lei și chiar sub aceste prețuri.

Termenul vânzării este fixat la 9 Aprilie 1929 ora 13.

Sunt somați toți acei ce ar pretinde vreun drept de chirie, arenda, privilegiu sau ipotecă ca înaintea adjudicării ce va avea loc înaintea adjudicării ce va avea loc înaintea acestui Tribunal, să arate Tribunalului pretențiunile lor, sub pedeapsă de a nu li se mai ține în seamă.

p. Prim Președinte, PIFARU
Portărel. I. Durac
Dos. No. 2324 | 927.

COMPLEX RENOVATĂ CU
MASINI ȘI LITERE NOUI

**TIPOGRAFIA JUD.
NEAMȚ**

32 — STR. ALEX. CEL BUN — 32

EXECUTĂ CU PREȚURILE CELE
MAI AVANTAJOASE
ORICE LUCRĂRI DE
TIPOGRAFIE
SI DE
LEGĂTORIE DE CĂRȚI